

Yrjö Lösönen: Silkkihuivi

[Näytelmän kirjoitti Suistamon karjalaismurteella Suomen Näytelmäkirjailijaliiton jäsen Yrjö Lösönen (1920–1996) Kontiolahdella. Se ilmestyi suomen kielellä vuonna 1981. Tekijän syntymäpaikka oli Suistamon Leppäsyvä, missä myös hänen kotimurteensa juuret ovat. Tekstissä paikannimi Suistamo esiintyy murteellisessa muodossa Suistama, adess. Suistamal (kuten myös Aleksanteri Saralan teoksessa Suistamolaisia sananparsia, Vaasa: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura 1982, s. 88).]

Näytelmän tapahtumat ajoittuvat keisarivallan viimeiselle vuosikymmenelle. Näyttämönä on karjalainen maalaistupa. Kalusteina kahden hengen maattava sänky, pöytä, muutama jakkara, seinänvierustoilla maalaamattomia penkkejä, matot lattialla. Tuvan nurkkaan on laitettu ikoni, jota kehystää punapoiminnoin koristeltu kudottu liina. Ovipielessä voisi olla käsiastia, hellan lähellä vesikorvo, leipälapio ja lattiavasta. Seinällä ajankohtaa vastaava peili, rihlapyssy ja tuohikontti. Tiskipöydän yläpuolella on astiakaappi eli runduga. Väliverhon avautuessa on varhainen kesäaamu.

Henget / henkilöt:

Pekko – isäntä

Anni – emäntä

Irinnä – emännän äiti

Sanni – Annin sisar

Mikko – Sannin sulhanen, salskea nuorehko mies

Ruusa – mustalaisnainen

Kuisma – vienankarjalainen laukkukauppias

(Anni laittaa kuppeja pöydälle yöpaitasillaan. Kun kahvi on kiehunut, niin menee herättämään miestänsä Pekkoa, kutittaa tyynyn nurkasta nyppämällänsä höyhenellä miehensä kasvoja. Pekka huiskii kädellään, luullen kärpäsen kiusaavan makoisia aamu-unia. Herättyään lopulta hän asettaa huulet törölleen vaimonsa suudeltavaksi. Anni suikkaakin suukon, silloin mies koppaa hänet vyötäröistään kiinni ja kiepauttaa itsensä yli sänkyyn.)

ANNI

Kačos tädä begunua! Jogo sie ammuin uravuit?

(Mylläävät sängyssä.)

PEKKO

Enhäi mie ole uravunnuh! Mi beguna mie? Azetu siegi aloilleh.

ANNI

Engä azetu! Vanha mužikka, vai kujehet kui nuorel sulhazel.

PEKKO

Miegö vanha? Taivas da mua vanhat ollah, a myö viel nuorie!

ANNI

Emmö sentäh höberölöi! Kahvigi vilustuu... (Kutittaa Pekkoa kainaloista, jolloin tämän ote irtoaa ja Anni pääsee sängystä.) Sengi kiimakissa!

PEKKO

(Hypähtää heti perään, ottaa Annia kädestä ja maanittelee.) Tule nyt... Tule hos kodvazekse... Tule nyt, Anni-kulda!

ANNI

Ole hupsuomatta. (Vilkaisee sänkyä ja on kahden vaiheilla.) Kačos, kunne sai on päivägi jo kohonnuh.

PEKKO

Siel taivahalhai se on ijän kaiken olluh... Tulethai?

ANNI

On siul nygöi kydö kuadielois! (Painautuu Pekon rintaa vasten.)

PEKKO

Anni, oma armahaizeni, siehäi sen sytytit!

(Pekko koppaa vaimonsa syliin ja laskee varovasti sänkyyn. Ehtii itsekin laskeutua Annin viereen, kun eteisessä kuuluu askeleita. Molemmat kimpoavat vuoteesta. Pekko vetäisee päällyshousut jalkaansa. Anni sieppaa leningin käteensä ja juoksee kamariin.)

KUISMA

(Tulee tupaan. Laskettuaan laukun lattialle ottaa lakin päästään ja tekee kolme ristinmerkkiä ikonia kohden.) Terveh taloih, terveh taloih! Jumal auttakkah talonvägie!

PEKKO

Ka, Kuismahai se! (Saatuaan housunnapit kiinni menee kättelemään.) No, tule terveh! Aigazehhai mužikka on matkah lähtennyh.

KUISMA

Mieli iżändät kois tavata, pidää aiganah jallat kengie!

PEKKO

Mugahai se, no painahai puuda perzuksillas!

KUISMA

A sie onnakko vaste maguamas nouzit? (Istuutuu penkille.)

PEKKO

Myö läjäimmö illal myöhäzeh heinie. Aniko et sängys tavannuh.

KUISMA

On välis i silleh käynyh! Nuoren mučoin ker mi ongi muates.

PEKKO

Oigies olet vianalani! (Käärii jalkarätit ja laittaa saappaat jalkoihinsa.) A misbö iče yön muata köpsötit?

KUISMA

Männehen yön olin Palomylyyl. A sidä iellimäzen magain butkas.

PEKKO

Nygöi onnakko, Kuisma, kielastat!

KUISMA

No, en taiten kielasta! Minuo rubei ylen äijäl janottamah. No, mie näin tyhjän butilkan Papinojan pengerehel da sih otin juoksijua vettä. Sidä olin ryystämäs, kui poliesin pahlane seizattui miun kohal da sanoi: "Eigö laukkukauppijas tiijä, jotta yleizel paikal ei sua juopotella?" Miul juohtu kujeh mieleh, mie sanoin, jotta omie suanoh juuva hos kirkkomäjel. Järgieh se järientančakka poliesi tarttui miun hiemuah da algoi tyyrätä vijatoinda veinjuojua Rebo-Pekon butkah.

PEKKO

No, johain on kumma, kui selvänägi butkah jouduu. (Menee istumaan pöydän äärelle vastapäätä Kuismaa.)

KUISMA

No, mie kui en ennen ole butkas olluh, ni sainbahai sengi kogie.

PEKKO

Eigö ni Rebo-Pekko erottannuh selviä humalahizes?

KUISMA

Ei siel olluh kui naizie kois. Huondeksel myö iškimmö kauppua, kui ainos ennengi.

ANNI

(Tulee kukikkaaseen leninkiin pukeutuneena tupaan. Kättelee Kuismaa.) Terveh! Miebä tuon vierahalgi kupin. (Menee hakemaan.)

KUISMA

Työ juogua, työ juogua, vie vaste join čajut lähtijessäni!

PEKKO

Eihäi sidä vierasta kuivin suin! Tuo vai kuppi Kuismalgi.

ANNI

(Kaataa kahvia kuppeihin ja hakee ruokakomerosta pannareita.) Täs olis näidä juustomaijos luajittuja pannukakkuja.

KUISMA

A niidä, velli, en voi ni konza vastustua. (Siirtyy kupin kohdalle.)

PEKKO

(Kysäisee kahvin juonnin lomassa.) Sie, Kuisma, kun ainos kierdelet kylie, ni oletko sattun kuulemah vereksii uudizii?

KUISMA

Mieruo kierdiäs ainos kuuloo hos millasta paginua. Erähät jiahäh piäh viikombakse aigua, a toizet tullah dai männäh seičas iäreh piäkopas.

PEKKO

Ainoshai siulles on olluh toine toista parembua paginua muistis.

ANNI

Pekko onnakko muanitteloo midä tah prostoida pagizemah, jotta miul rozat ruskottas.

PEKKO

En mie ole Kuisman kuulluh tuhmie pagizevan, lyštijä kyllägi.

KUISMA

Tämä on täyttä totta da kuulin sen täl reissul tiäl Suistamal. Myllyn jätän mainičematta, vai mylläri oli ylen pahoillah. Mie kzyzin, mi myllärin miellä nenga painaa. Häi puhkai pahkan: "Miul on kohta vuuven päivät olluh huigie kaččuo rištikanzoi silmih sentäh, kui miun akka jäi marrokse. Kolmenatoista vuodena peräkkäh häi luadi tytön libo poiijan, vai nygöi hos kui yritän, ni enhäi sua eniä kandavakse.

ANNI

No, ei se ainagi myllärin akal ylen lyšti olluh vuozu vuuvel proidie vačča pystys kyläläzien nagrettavanna. Vai tämän piäl vet mänöö toizet kupillizet tädä vilustunutta kahvie. (Kaataa.)

KUISMA

Passibo suuri! Vilun kahvin sanotah kaunistavan, tozigo lienöh.

PEKKO

Sinihäi azie tozi on, kuni viimine sanoja on elos.

ANNI

Miun on lähettävägi täs höykän köykän lypsyl.

PEKKO

Eihäi ne lehmät kunne kavota. Pidäähäi mejän yhes kaččuo, midä Kuisman laukus täl kerdua löydyy!

KUISMA

Vot-vot, annahai lopetan koufit! (Juo kiireesti kupin tyhjäksi.) Suuret passibot vai teil kumbazelgi! Ylen oldih hyvät lettuzet dai koufit. (Kiittelyn lomassa aukaisee laukkunsa.)

ANNI

(Supattaa Pekon korvaan.) Annatko rahua, jos on mielehistä tavarua?

PEKKO

(Supattaa vastaan.) Tottakai annan.

KUISMA

Endizien rihkamien ližäksi on vähäzen uuttagi. Täs olis viimizen muodin mugane silkkihuivi. (Kietaisee sen Annin kaulaan.)

ANNI

(Pyörähtää katsomaan peilistä.) Kyllähäi tämä... Vai täl on taiten äijä hinduagi! (Ojentaa sen takaisin Kuismalle.)

KUISMA

Korie kandaja da korie liina! Vai niidä kelbuabi hos kenen ihaila da ihmetellä.

ANNI

Eihäi nenga akkaihminen pie liigua koreilla. No, mie lähen lypsyl! Piättäkkäh Pekko, midä nägöö tarbehellizeksi ostua.

PEKKO

Ethäi vai tuas uuzimmas leningis lypsyl mäne?

ANNI

Muutanhai mie sobazet, vai en lehmänpaskal halunnuh vierahan aigah haižuo! Vai oisko pidännyh? (Menee ripein askelin.)

PEKKO

(Raapii korvallistaan.) Tuaskohai tua akka suuttuo tuiskahtih?

KUISMA

Ken syyttä suuttuu, sei lahjoitta leppy! Vai miusta näytti, jotta Anni mielydi täh huivih.

PEKKO

Etkös sie juuri sanonnuh, syyttä suuttuja lahjoitta leppygi?

KUISMA

Mugahai ne vanhat da viizahat sanotah. (Laskostaa huivin ja pistää sen takaisin laukkuunsa.) Löydy tiäl miehilgi sobivii tavaroil. Täs olis valgie kauluspaida, sih pädiä ravatti da nengone kuldane solgi, mil sen suabi pyzymäh paikoilleh. (Nostelee mainitsemansa tavarat pöydälle.)

PEKKO

Ongo tämä miulleni sobivua koguo? (Hivelee paitaa sormillaan.)

KUISMA

Miun mielestä sen pidäs sobie kui valettu juuri siulles.

PEKKO

Äijägö nämä kai sit maksettas?

KUISMA

Paida kolme, ravattinauha kaksi da tämä solgi kolme. Se tegöö kaiken kaikkijah vai kaheksan markkua.

PEKKO

(Kaivaa lompakon taskustaan ja huomaa, että siellä on ainoastaan yksi kymmenen markan seteli. Sen hän ojentaa Kuismalle sanoen.) Rahasta takaisin, eigä vesissä silmin.

KUISMA

(Ottaa vastaan setelin.) Kuulehai, bratana, emmöhäi myös piässyh putilleh kaupantevon alguh, kui jo sie meinuat lopettua! Ois tiäl laukus löydynnyh vielä monda pädijä tavarua.

PEKKO

Kyllä mie sen uskon, vai miul riittää täl kerdua nämä.

KUISMA

No, toizen kerran sit enembän! (Pistää kympin lompakkoonsa ja antaa kaksi markkaa takaisin.) No, nenga, nyt olemma očakkah.

PEKKO

Niinbä ollahgi! Poikkiehai tuas talos, konza satut tiälpäi kulgemah.

KUISMA

Kuni jaksannen laukkuu kannella, sini näidä dorogoi taivallan. Dai täh taloih mielelleh ainos kaldavun. Passibo vai ižännäl dai tervehyöt emännäl! Eläkkiä tervehennä da hyväš sovus!

(Puheen aikana Kuisma laittelee laukkunsa lähtökuntoon. Nostaa sitten sen olalleen ja hyvästelee kätellen isäntää.) No, hyvästi jiiämmö, da mäne tiijä jo sygyzyl niämmö!

PEKKO

Hyvästi, hyvästi! Hyviä matkua da rahakkahie ostajie!

KUISMA

Vot-vot, niidähäi miegi ainos toivozin! (Heilauttaa kättään ja menee ulos.)

PEKKO

(Jäättyään yksin istahtaa penkille ja harmittelee.) Voi saakulin saakuli! Kylläbä on tulluh menetetty rahua ryypyreissul olles!

IRINNÄ

(Pekon anoppi tulee tupaan ja tekee tavanomaiset ristinmerkit ikoniin päin.) Terveh, Pekko-vävy! Kusbo Anni on?

PEKKO

Ka, anoppihai se! Tule terveh! Anni on lehmie lypsämäs.

IRINNÄ

Kuibo häi nenga myöhä on lypsämäs?

PEKKO

Myö illal lopetimmo heinien läjiändän, piäzimmö muate vaste lähembänä puolda yödä. Sit viel Kuisma, se laukkukauppijas tuli tänähuondes kaupantegoh. Se ližiä viivästytti lypsyl lähtyö.

IRINNÄ

Midäbö hyviä nygöi oli Kuismal myödävänä?

PEKKO

Olishai sil olluh midägi ričkun račkuu, vai en mie ostannuh kui tuan paijan, ravatin da sen pijikkehen.

IRINNÄ

(Menee katsomaan ostoksia.) No vot! Nythäi miun vävys tuloo herrasmies sil kerdua, kui nämä piäl panoo.

PEKKO

Vuatteetkos nuo herran tehnoöt? Miun mieles sih pidäis olla hyvä virga da paksu lomssa jengua.

IRINNÄ

Ka, hyväthäi ne negi oldas! Kačohai, Annil on jjänyh kupitki pezemättä. Annahai kui mie ne pezallan. (Ryhtyy tuumasta toimeen.)

PEKKO

A mie lähengi täs käymäh kalas. Suadas vaikka kalakeitto murginakse. (Pistää hatun päähänsä ja menee.)

IRINNÄ

Mäne vain! Miul on vähäne ažien tyngiä Annil. Vuottelen kuni tuloo perttih.

(Tiskattuaan kupit Irinnä petaa vuoteen kuntoon ja puhelee itsekseen.) Lienöhgö tämä Pekko-vävy kogo oiva mužikka, kui ei Anni ole vielä ni midä virkkannuh mogomien pois jjämis. Johai nygöi ois pidän oivamenos perehen ližävyö.

RUUSA

(Mustalaisnainen tulee tupaan heimonsa puvussa. Puhuu lipevästi ja kävelee keinuvin lantein.)

Terve talloo ja Jumalan siunausta hyvälle emännälle!

IRINNÄ

Terveh! Sidä samua ičellesgi.

RUUSA

(Huomaa pöydällä olevat Pekon ostokset, menee niitä ihailemaan.) Onko isäntä lähössä matkoille tai juhlii, ku emäntä on nii korreeks silittänyt paijan ja solmion?

IRINNÄ

Ei, velli, tämä ole miun ukon paida eigä tämä ole miun kodi! Tämän paijan oli vävy ostanuh laukkukauppijahal. Tämä on miun vävyn da tyttären kodi. Mie tulin vai heijän lyö käymäh.

RUUSA

Saanha mie emännälle povata? Katotaa, mitä kortti emännälle...

IRINNÄ

Miul ei ole igänäh povattu eigä nyt povata! (Keskeyttäen Ruusan.)

RUUSA

Kai hyvä emäntä antaa köyhälle kulkijalle ees voileivän?

IRINNÄ

Kois kui olizin, ga sen voizin i andua, vai vierahas huushollis en kačo targie moizeh ruadieh lubavuo.

RUUSA

Ongo emännän koti ettäällä?

IRINNÄ

No ei ylen loittuo, tuas on palazen matkan piäs.

RUUSA

Jospa kultane emäntä lähtis käymää miun kanssa koissaa? Pääseehä tänne vävylää sitte uuvellee.

IRINNÄ

Piäzöö, piäzöö! Astu vai jälles! (Lähtee ovea kohden edellä.)

RUUSA

Kyllä on Karjalassa kultasii emäntii, sillä myö täällä viihytääkii oikein hyväst. (Menee perässä.)

(Pekko tulee tupaan, pistää lakin naulaan ja istuutuu jakkaralle ja ottaa Laatokka-lehden käteensä ryhtyen sitä lukemaan.)

ANNI

(Hetkisen kuluttua tulee tupaan. Paljain jaloin hiipii ohi lehteä lukevan Pekon katsomaan, mitä tämä on ostanut. Luulee, että Pekko on pistänyt silkkihuivin piiloon ja antaa sen myöhemmin.)
Ka, olethai sie ostannuh tolkun pajan, ravatin da viel kuldazen sollen! Pädöö näis männä sygyzyl Sannin häih.

PEKKO

Kuulehai, Anni! Olizin mie ostannuh siulles sen silkkihuivingi, vai kun kergiin nämä ottua da vilgazin rahapussii, ni kai tukat piäs pystyh noustih, kui siel ei olluh kui yksi kymppi. Nämägi maksettih jo kaheksan markkua, eigä se huivi olis irronnuh niil kahel markal, jotta se jäi nyt sit toizeh kerdah.

ANNI

(Vie Pekon ostokset vaatelippaaseen.) Elä sidä pahottele! Kuhai kukoil on komiet heltat, kana välttää harmais höyhenisgi.

PEKKO

Voi, Anni-kulda, nyt mie pahotin siun mieles. (Nousee seisaalleen.)

ANNI

Midä näis akkoin mielis? Nehäi ollah kolmie nuaglua kebiembät koiran pieruu. (Kääntyy selin mieheensä.)

PEKKO

Kuihai mie saizin siut leppymäh? (Lähestyy vaimoan.)

ANNI

Koitteles nyt duumaija! Minnebö kalat panit, kui käit järvel?

PEKKO

Ken lie venehen vienyh, en piässyh pyydölöil käymäh.

ANNI

Mie lähen talun nyt Helunua Härgözen härrän luo, on nägyy uuestah kiimoilleh.

PEKKO

Josba mie lähen taluttamah?

ANNI

Pyzyy se nuoranpiä miungi näppilöis. (Lähtee topakkana.)

PEKKO

(Huokaa harmistuneena ja jatkaa sitten lehden lukemista, mutta sekään ei tunnu kiinnostavan, vaan hakee eteisestä tekeillään olevan piirakkapualikan ja alkaa sitä hangata sileäksi hiekkapaperilla ovensuuhun siirtämällään jakkaralla istuen samalla hyräilee.) "Kalliolle,

kukkulalle, rakennan minä majani. Tule, tule neito nuori, asumaan minun kanssani. Jollet sinä mulle tule, lähden täältä kauas pois. Muille maille vierahille, josta en mä palaja pois.”

SANNI

(Iloinen nuori neitonen tulee tupaan painaen kämmenellään silmäänsä.) Terveh, Pekko! Missäs Anni on?

PEKKO

Terveh, terveh! Häi lähti Helunua härrän luokse viemäh. A migäbä siulles silmäs on?

SANNI

Sih onnakko mi tah pöpökkäne lendi, ainagi kirvelöö sih luaduh.

PEKKO

(Hellittää työnsä, pesaisee kätensä ja sanoo.) Annahai kui mie vilgazen! (Raottaa sormillaan varovasti Sannin silmäluomia ja toteaa.) Ihan peränurkkazes mustottaa jodagi. Mie neuvon, nyt sie ajattele kodvane aigua sidä omuadas Mikkuo. Sil välil mie kielen ladvazel otan roskan iäreh.

SANNI

Voi kamala! Josba mie en anna?

PEKKO

Ka, sehäi on omas ažie!

SANNI

No, ota sit, jos luulet suavan!

PEKKO

Taguuh en mene, vai toivommo parasta. Siun on seizottava selgä seinäs kiinni. (Asettaa Sannin seinää vasten ja raottaa taas sormillaan luomia kumartuen hiljalleen lähemmäksi kieli pitkällä.

Saatuahan kielellä otteen roskasta, poistuu se kielen kärjessä. Otettuaan roskan käteensä sanoo.)
Mägäräne se nägyy oli.

SANNI

Näytäppäs miulgi sidä! (Katsoo ja ottaa sen sitten omaan sormeensa.) Edo čaivoi, ja milleh kirveli silmiä! Kiitos, Pekko! Kun et olis sizären ukko, ni suukon saizit palkakse.

PEKKO

Siästä vain ne suukkozet Mikolles! Kuin se oikein käi, eigö se viel talvel olluh siun sulhane
LeppäsyRJän bohatta Johora?

SANNI

Sidähäi ne ižä da mamma miul tyrkytettih. Se kun on rikas, toi tullessah ižäl viinabutelin da
mammal lihamurikan. Minuu pyydi pyydämäs piästygyi lähtemäh kihloi ostamah Sordavalah.

PEKKO

(Istahtaa taas jakkaralle ja jatkaa kesken jäänyttä työtään.) No, mikse tämä rikas Johora ei siulle
kelvannuh?

SANNI

(Istahtaa hänkin vastapäätä Pekkoa.) Se kun on sellane izomahane lihava leskimiehen rölyykkä.
Ennenhäi mie olizin ilman miestä, kui moizel läskitynnyril mänizin! Da toizen tähtehel.

PEKKO

No, mis sie tämän Mikon yhytit?

SANNI

Miut haettih Miikkulan pruzniekkua enne Koiton Pehkorandah ad'voikse. Siel oli Mämmin talois
bessodat. Talon poiga, tämä Mikko, algoi minuo miellyttämäh ihan järgieh. Dai häi silmitti, mis

päi mie kulloingi olin. Tuli myödänäh hagemah parikseh piirileikkih da konza taljankka soitti, ni tanssimah. Siit mejän riijuu algoi. (On puhuessaan hyvin haaveellinen.)

PEKKO

Sithäi siulles on hiälöin jälgeh loputtomat mämmit. Suat maistella mämmii konza vai himottaa.

SANNI

(Näyttää kieltään Pekolle.) Eläjä viändele ažiatoi ainos!

PEKKO

Eläjä sie näyttele kieldäs, kohta muite suolua ripotan!

SANNI

Kuule, Pekko, tie miulle hiälahjakse tuommone piiruapualikka.

PEKKO

Huolizit sie tällazes? (Ojentaa pulikan Sannille.)

SANNI

Voiku tämä on hyvä! Sie se olet kädevä käzistäs.

PEKKO

Vieläjä tunduu mänevän tikkuja kämmenih?

SANNI

(Vetelee pulikkaa kämmentensä sisällä.) Kyllä, täl jo piiruan kuoret ajeloo! Ihan on silie. (Ojentaa sen takaisin Pekolle.)

PEKKO

(Kokeilee itsekin työnsä tulosta.) Eigöhäi tua jo välttäne? Vai siulles tulevan yritän tehdä vielä paremban?

MIKKO

(Tulee tupaan tuohikontti selässä ja viholaissäkillä kääritty viikatenippu kädessä, jotka laskee lattialle.) Terveh taloh! Oigehai mie osain.

(Sanni kapsahtaa heti Mikon kaulaan, joka kiertää kätensä tytön ympärille. Alkaa yllättävän tapaamisen iloinen halailu suukotteluineen. Pekko aikansa katseltuaan lähtee viemään valmista pulikkaa ja hiekkapaperia eteiseen. Hengästynyt Sanni saa kysytyksi.)

SANNI

Voiku sie yllätit! Kui sie täh aigah tänne tulit?

MIKKO

Tuli ažieda, himotti siun suukkozie.

(Pussaavat vieläkin.)

SANNI

Pädö ažien tähgö pidi tänne sai astuo?

MIKKO

Sanoitko sie tozissah pädö? No, on miul muudagi ažijua toven sanuokseni. Olen mänös Lähesellän nurmel heinäh.

SANNI

Midä sie sit tänne polvestauvuit?

(Seisovat edelleen käsikkäin.)

MIKKO

Johan mie sanoin, vai en kaikkie. Lähtizitkös sie sinne haravoimah, kui mie niittäzin luoguo?

SANNI

Lähtizinhäi mie, jos vai ižä da mamma laskettas!

MIKKO

Mie kävin heildä kyzymäs. Jos Pekko lähtöö kolmannekse, ni sit siegi suat lähtie meil kokkuamah da haravoimah.

SANNI

(Irtautuu Mikosta ja juoksee eteiseen huutaen.) Pekko! Pekko, tule raviezeh tänne! Elägå tule!
(Sieppaa lattiavastan käteensä ja kiiruhtaa takaisin sanoen.) Minä puistelen sinun housut pihal, jotta et kaikkii pölylöi tubah tois.

(Pekko ja Sanni tulevat tupaan. Miehet kättelevät.)

PEKKO

Terveh! No, hittolaine, siehäi olet markkinakaveri! Muistatko, kun tulimmo samua matkua toissa talvena Sordavalas?

MIKKO

Kyllähäi mie jodagi muistan! Siegö olet se Pekko, mi tiezi Kokkoselläs mökin, mis myödih pontikkua? Ja se oligi hyviä!

SANNI

Voi, ruoja! Oletko siegi viinanjuoja? (Lysähtää istumaan penkille.)

PEKKO

No, pidäähäi nyt aiguzen miehen tundie viinan magu! Painetaas puuda da muistellah mugavua markkinamatkua. (Istuvat vierekkäin.)

MIKKO

Siehäi ostit Pardazel ruunan, mingälaine sattui tavoildah?

PEKKO

Kerralla hyvä! Se ei sotkeuvu yhen talven lumiloih da pyzyy aijois eigä temppuile vedäjes. Josba, Sanni, keittäzit kahvit!

MIKKO

Kuule, kun mie appelas... (Katsahtaa Sanniin.) tai tulevas appelas justiin join kahvit. Toizekse ei olis aigugaa istumah, pidäs jouduo niittämäh, kui on hyvä heinäpouda. Miul luvattih appelas tämä Sanni abulazekse, mutta sil ehol, jotta sie lähtizit sinne kolmannekse. Siel on nurmie niin reiluh, jotta min niittänet, ni ne kai heinät suat ičelles.

PEKKO

Jottago miun pidäs lähtie teidä vahtimah?

SANNI

Siit ruadies siul ei ainagaa n'aba viäräh mänis! (Nousee, ottaa vastan ja alkaa lakaista lattiaa. Pyyhkäisee tahallaan vastalla Mikon jalkaterien yli.)

MIKKO

Elä sie, Sanni, ennusta miulleni akkavaldua! (Kun Sanni on lähellä selin Mikkoon, niin tämä koppaa tytön polviensa päälle ja siinä istuviltaan hypittää rallattaen.)

Körö, körö kirkkoon,
papin muorin penkkiin,

ruskealla ruunalla,
valkoisella varsalla,
kirjavalla kissalla,
kolipäällä koiralla.

(Sanni koittaa "körütyksen" kestäessä vääntäytyä irti, mutta ei pääse.)

MIKKO

Hus, Sanni, heinänummelle! (Samalla päästää irti.)

SANNI

On sil Koittolazel nägyy kai kujehet opittuna! (Kohottaa vastaa kuin lyödäkseen Mikkoa korville, mutta jättää sen tekemättä ja lakaisee lattian kokonaan, miesten puhuessa.)

PEKKO

Vähänlaizeh kyllägi tuli heiniä näis pihanurmis! Josba mie lähen ainagi kaččomah, millazet heinikot siel teijän nurmilois ollah?

MIKKO

Mie uskon, jotta ei niih pety. Mie käin tulles Hilkon pajal tavotetut vikattehet matkah. Niil tavallah jussikkogi katkiebi, jotta ei latva kergie värähtiä, kui on jo juuresta poikki.

PEKKO

Mie otan kyllä oman vikattehen, mih olen tottunnuh, ni se tunduuh parahittain käyvän kädeh! Pidää onnakko kačella evästä konttih, kui ei Annigaa ole kois niidä laittamas. (Menee eteisessä olevaan ruokakomeroon ja tuo tullessaan paksuhkon ruisleivän sekä voipytyyn, ja laskee ne pöydälle.)

(Kunnes Pekko on poissa tuvasta, tökkää Mikko pusut Sannin poskelle.)

SANNI

(Pekon tultua tupaan.) Voinhai mie tuurata Annii, kun vai vien nämä roskat tungivol. (Kerää ne rikkasihvelille ja vie ulos.)

MIKKO

Miul on kontis kahvit, sogerit, ryynit dai kai muut keittotarbehet.

PEKKO

Siegö olit lähties varma, jotta suat keittäjän matkah?

MIKKO

Ozuanba miegi sen verran keittiä, jotta en nälgäh kuolis. Vai melgo varma mie olin, jotta suan kihlatun morziemen kumppanikse.

PEKKO

(Ottaa vyöltään olevasta tupesta puukon ja leikkaa keskeltä leipää noin kahvikupin kokoisen palan pois jättäen alakuoren ehjäksi. Irroitetusta palasta taas leikkaa yläkuoren irti. Sitten nostelee puukollaan leivässä olevan kolon täyteen voita ja pistää yläkuoren voin päälle kanneksi.) Siinähäi se!

(Mikko ja tupaan tullut Sanni katselevat Pekon kätevää työskentelyä.)

SANNI

Sie sen keksit! Voi mänöö leivän sizäl kui papin eväs.

PEKKO

Tämä on vanha konsti. Vie voipytty komeroh da kua piimiä peilarih! Suat jättiä sen senčoin pöyväl. (Itse ottaa kontin naulasta, kääriisee leivän sanomalehteen ja pistää sen konttiin.) Entäs kattila da kahvipannu, luzikat da kupit?

MIKKO

Kattila dai kahvipannu on nurmel. Mie käin jo alottamas niittämizen, vai igävähäi siel oli yksin ruadua, kui ižägi läživyi da mamman pidi jiahä händä hoidamah. Pane sih konttih kaksi luzikkua da kaksi kahvikuppie!

PEKKO

Sebä tapahtuu, ei tarvita käyvä eniä anoppilas neuvoja kuulemas. (Laittaa mainitut välineet konttiin.)

ANNI

(Tulee tupaan käsivarrellaan melkoinen nivohka pyykkinarulta kerättyjä vaatteita, laskee ne pöydälle. Tervehtii kätellen.) Terve, Mikko! Olettogo työ minne lähös, kui on kontit varuksilleh?

SANNI

(Tulee tupaan ja kuulee Annin kysymyksen. Ottaa sisarensa kädet käsiinsä ja alkaa pyörittää tätä keskellä lattiaa.) Läheselläl heinäh, Läheselläl heinäh, Läheselläl heinäh!

ANNI

Jogo ammuin uravuit? Ethäi sie ainagi ni minne mäne?!

SANNI

Miehäi sinne lähengi, jos vai sie lasket Pekon dai nurmel!

ANNI

Miun täh mängäh hos kissan händäh!

SANNI

Ohoh! Mispäibö nyt tuuloo?

PEKKO

Sidä Heluna potkai lypsäjies... Tokko se suvaičči härgiä?

ANNI

Laskihai tua hyppiämäh, vai en andannuh kui kerran stuikata.

MIKKO

Se kuulemma toizinah paremmin ottaiččoogi kerran hyppiändäl.

SANNI

Lopettakkua jo, pidäähäi meijän nurmel jouduo!

ANNI

Tovestahgo työ oletto heinäl lähös?

PEKKO

No, niinhäi tämä Mikko sai miut muanitelduu. Ei anoppi laske Sannii, jos mie en lähtis heidä silmäl pidämäh!

ANNI

Jogos sie sait evästä konttih?

PEKKO

Leibiä da voida on. Sanni laittoi piimiä peilarih. Mikol on kuulemma keittotarbehet kontissah.

ANNI

Mie panen loput pannarit teil kahvin ker ottua. (Menee hakemaan.)

SANNI

Mie juoksallan vie kois, on tähellistä ažiada. Mie tavotan teijät ennen Äimäjärvie. Alottakkua vai männä! (Lähtee nopeasti.)

ANNI

(Tulee tupaan kädessään voipaperiin kääriytyt pannarit, jotka hän laittaa Pekon konttiin.) Olettogo työ yödägi siel?

MIKKO

Ollah myö! Jos pidää poudua, ni uziembigi yö.

PEKKO

(Nostaa kontin selkäänsä.) Koittelehai pärjätä, jos migä hädä tuloo, ni lähizilhäi on endine kodis. No, hei sit! (Menee Mikon kanssa ulos.)

ANNI

Mengiä Jumalan keral! (Laittaa silitysraudan kuumenemaan, ellei ole saatavilla *katainpualikkua*, silittää vaatteita. Hetkisen hän neuloo vauvan sukkaa ja kun vanhamallinen rauta on kuumunut, alkaa silittää pyykkiä, samalla hyräillen hitaalla tempolla.)

Karjalan termäsillä lapsena leikin,

kyykkiä, keiloja kisaellen.

Maailman tieni, jos minne mun viekin,

niin kotoisia kunnaita unhoita en.

Synnyinmaalleni mun kuuluu lauluni,

mä uskon voittoon, oikeuteeni.

RUUSA

(Raottaa ovea Annin hyräillessä ja jää sitten kuuntelemaan. Kun Anni on lopettanut, tulee tupaan.) Kyllä emännällä on heliä ääni. Ai, ku miul ois tuommone, mie päiväkauvet lauleleisin!

Hyvää päivää vaa, kaunis emäntä! Kyllä emännällä on puhas pyykki. (Puhua pälpättäessään käy hipelöimässä Annin silityksiä.)

ANNI

Päivää! Vezihäi on liäkettä ligapyykil.2022

RUUSA

Kyllä emännällä on herttanen äiti! Hää oli tääl, kun mie aamusil kävin täs tuvas. Hää pyys mukkaasa, vei kottiisa ja anto leipää ja voita, mut ei sallint povvaamista. Mut sie, kultane emäntä, annahan kun mie povvaan siul! (Kaivaa kortit taskustaan.) Tää korttipakka tietää nii menneet ku tulevatkii just eikä melkein.

ANNI

Mennyöt tiijän, velli, ičegi. Tulevazet tuloo, kui Luoja suobi.

RUUSA

Mie povvaan sulle halvalla. Kun annat yhen kokonaisen leivän, saat tietää, mitä kohtalo tuo tullessaa. (Räpsyttelee korttipakkaa.)

ANNI

En mie nyt taija povuuttua! Jos vaikka tulis tehä riähkiä?

RUUSA

Elä, emäntä-kulta, turhaa pelkää! Vai, jos ei käy povvuu, nii osta tää silkkihuivi! (Vetäisee nyytistään samanlaisen huivin, jota Kuisma aamulla kauppasi.) Tämän mie sain palkaksi, kun povasin erräälle herrasmiehelle.

ANNI

(Ottaa tarjotun huivin käteensä ja haistelee sitä.) Kantoko se herra sellasta suurda laukkuo?

RUUSA

Laukkukauppijas Kuismaha se oli! Hää tuli mansikkamäillä minnuu vastaa. Ensin myö syötii niit mansikoit, sit hää anto povata.

ANNI

Vai moine höyli herra se Kuismagi oli!

RUUSA

Kuismal on kulkurin veret! Monella järvellä hää saattaa kulkiissaa souvella. Vaa eihän venneen jälki järvellä pitkää näy. Hyvä emäntä, jos halluut kauniin huivin, anna siitä kilo voita!

ANNI

Jos et ni kel sano, ni mie annan huivis voin da povuus leivän.

RUUSA

Mie sinetöin huulet! Paa se huivis taltee, mie sotken pakan! (Sotkee korttipakkaa.)

(Anni laittaa huivin lippaaseen alimmaiseksi, tulee sitten Ruusan viereen.)

RUUSA

Nostappas pakka!

(Anni nostaa.)

RUUSA

Mie tien siulle onnenpöyvän, kahoppa oikein! Tää on pääsi päällä, tää jalkojes alla, tätä toivot, tätä saat, tää on takanas, tätä on eessä, tämä on rikkautta, tää on rakkautta. (Laittaa kortit ympyrän muotoon kahdeksaan pakkaan, kolme korttia kuhunkin. Ojentaa lopun pakasta kohti Annia.) Emäntä vettää nyt avainkorttinsa onnen pöyvälle!

ANNI

(Vetää yhden kortin pakan sisältä.) Ongo tämä pada kaheksikko?

RUUSA

Sehä se näköjää sieltä luiskahti!

ANNI

Oligo se pahua lubuava kortti?

RUUSA

Kuhan kahotaa, mitä on eessä, mitä takana. (Alkaa pakasta käänneellä kortteja.)

Kahoppa oikein! Keski-ikäne ristiverine mies kantaa kaipuuta puoleesi. Hää tahtoo syvämmessä hyvvää, mut hänen aikeesa aiheuttaaki pahhaa. Kahoppa oikein! Lapsii et oo tehny, mut vuottakaa ei kulu, kun poika on polvellas. Häävuoteles oot pitänä puhtaana, mut viettelys vaanii, se sekottaa ajatuksiis. Mut ninku suojelusenkeli, joku lähheine pelastaa joutumasta ikkuisen häpeän hetteikköö. Kahoppa oikein! Hätä hävijää ja kaik kääntyy hyväks, paremmaks, ku millonkaa enne.

ANNI

Taki sie luvet jogahizel saman lorun! Muga "viettelys vaanii" – mie pyllistän moizil ennustuksil!

RUUSA

Emäntä hyvä, mie sanoin juur sen, minkä kortti näytti!

ANNI

Palkan mie kuitengi maksan. (Menee hakemaan leivän ja voin.)

(Yksin tupaan jäätyään Ruusa käy kokeilemassa, onko kahvipannun kylki lämmin, aukaisee lippaan kantta, mutta ei kuitenkaan ota mitään. Livailee silitettyjä vaatteita, ei kuitenkaan ota mitään. Kaiva sitten tyhjän pullon hameensa taskusta ja jää istuen odottamaan emäntää.)

ANNI

(Tulee leipämöykky ja voikäärö käsissään tupaan.) Tässä maksut!

RUUSA

(Nousee ottamaan tuomiset vastaan.) Kiitos, hyvä emäntä, kiitos! Jospa kultane emäntä antas vielä lapsellein maitoo tähän pulloo!

ANNI

Olgah miten se on viimeine mangunda täl kerdua! (Ottaa pullon ja menee siihen laittamaan maitoa.)

RUUSA

(Huomaa astiakaapin päällä olevan tulitikkupaketin ja sieppaa siitä yhden rasian pistäen sen taskuunsa. Menee sitten ovelle ja huutaa Annille.) Kultane emäntä, pyöräytä paperii vaikka pien murikka lihhaa!

ANNI

(Tulee maitopullo kädessään ja antaa sen Ruusalle.) Tuossa on maidobutilkka, muuda ei täl kerdua tule. Pidäshäi pakkuojalgi olla äly tyydyö kohtuudeh!

RUUSA

(Pistää pullon nyyttiinsä.) Tuhannet kiitokset, kultane emäntä! Lypsäköös lehmäs maituu, kasvakoos peltos viljaa, ku annoit nääkii kaalen heimon ravinnoks! Seku tuo kerjuu on ainuu elinkeino, ni sitä ei malta lopettaa ennenku tulloo viimeine toppi. (Koppaa nyyttinsä kynnärkoukkuun ja sanoo lähtiessään.) Kiitoksii paljo, eläkää terveenä! Jääkää hyväst, hyvä emäntä! (Menee.)

ANNI

Hyvästi, hyvästi da lykkyö matkal! (Pesee kätensä ja jatkaa sitten pyykkinsä silittämistä.)

IRINNÄ

(Tulee tupaan kädessään perattuja kaloja kulhollinen.) Terveh! Toin nämä kalat, kolme haugahasta. Ne oli oldu Pekon merras, mis ne ižäs oli kopannuh Pekon veneheh, mil häi käi omahgi pyyvöt kaččomas. Nämä on puhissettu, vie vai viluh!

ANNI

Tule terveh da suuret passibot! Olizinhai mie ne ičegi puhistannuh! Kuule, veizitkö ne ruogakomeroh? Mie silittäzin nämä pyykit loppuh, sit vien ne kuoppah.

IRINNÄ

Takihai vien! (Vie kulhon komeroon ja tulee takaisin tupaan.) Se mustalazen akka nägyy käi jo toizen kerran tänäpäi teil.

ANNI

Niinhäi tua sanoi! En meinannuh eroh piästä sen pakičendas.

IRINNÄ

Nehäi viedäs viiminegi palane talonväen suus, ken on höyli andamah.

ANNI

Istuhai kodvazekse aigua! Meijänhäi pidäs duumaija, midä myö viemmö Maril viemizie, kui lähemmö enzi pyhänpiän hänen luokse rodinoil.

IRINNÄ

Ka, sih näh mie jo huondeksel tiäl käin, vai sie et olluh pertis. (Käy istumaan.) Mie paistan šipainniekat da luajin kabalovyön.

ANNI

Mie paistan sit rodinaringelin. Da sit neuloin sukkazet sil brihaččuzel da tein puzerozen.

IRINNÄ

Niishäi tuloogi čomimoilleh viemizie! Lähtöögö Pekkogi matkah kaččomah poigulapsen mallii?

ANNI

En ole kyzynnyh! Se pahlazen pigikynzi ei ruahtin ostua miul silkkihuivie tänäpäi, kui käi se laukkukauppijas.

IRINNÄ

Moine nuugago se siungi ukkos on?

ANNI

On se, vai jouduu se ainagi erähän nedälin puastuomah siit hyväs!

IRINNÄ

Elä, tyttö-rukka, moista kogo ajattele! Ukot terväzeh löyvetäh sen tarbehes lutka, kudama terväzeh polvet levittää.

ANNI

Ei miun Pekko sellazeh langeis!

IRINNÄ

Mužikkoih niis ažeis ei pie ni konza liigua luottua! Emmö myögi tarrennuh työndiä Sannii kahen keske Mikon keral heinä. Eigä häi olis joudannuhgi, kui pidäs pridaunuloi valmistua, pidäs kerätä marjat, leikata vil'at, kaivua kartohkat! Mih häi raukka kerinnöh? (Niiskuttaa ja pyyhkii silmiään huivin nurkkiin.)

ANNI

Elähäi, mamma, hädiälehä! Laganoida voinhai miegi avukse ommella. Matot häi kudoi jo viime keviännä. Kyllä kai hyvin mänöö!

IRINNÄ

Ka, voibihai se muga mennägi, vai tunduu ylen igäväl, kui viimine lapsi on työnnyttiä ukkolah! Tämä on rounokui toizie armahembi. (Pyyhkii silmiään.) Kuin on nuorin, ei oo ruahittu ni mis ažies hänen mielä pahottua. Silgö häi lienöö viel kaikin puolin muga lapselline?

(Anni on saanut pyykit silitettyä. Laittaa alusvaatteet lippaaseen ja vie sitten päällysvaatteet eteiseen. Saman tien vie kalat kylmään maakuoppaan. Hetken kuluttua tulee tupaan.)

ANNI

Nytbä mie kiehautan kahvit! Jo täs on tulluh sen eis hippastuugi. (Otaa kaapin päältä tulitikkurasian, mutta se onkin tyhjä. Sitten kopeloi punttia, mutta sielläkään ei ole tikkuaskia.) No, nythäi tuli hyvä! Se on Pekko vikse ottannuh viimizen pičkajuaššiekan taskus heinäl lähties.

IRINNÄ

Veithäi kalat viluh?

ANNI

Vein, vein! Vai tuluksilgo mie nyt tulen luajin?

IRINNÄ

Läkkä meil! Mie kiehautan kahvit da annan siul tikkuloudan.

ANNI

Eihäi täs muu auttane. Ongo ižä kois?

IRINNÄ

Häi lähti vastaskoivuloi kuadamah. Suat siegi katkata vaboi!

ANNI

Mie jo luajin talvivastat, vai voinhai mie avittua teidä!

IRINNÄ

Myö emmö pidän kiirehtä. Ukko sanoi, jotta kui lehti vahvoo, se kestää parembin kyls kylbie.

(Lähtevät yhdessä ulos.)

VÄLIAIKA

(Anni laittaa pöydällä vauvan koltun, myssyn ja sukat valkoisen paperin sisään ja tekee paketin, jonka sitoo sinisellä narulla ja vie sen sitten lippaaseen. Hän on jo yöpaitasillaan, menee ikonin eteen, jossa tekee harvakseen ristinmerkkejä. Siunattuaan rukouksin itsensä, hän menee vuoteeseen. Juuri kun hän on nukahtanut, hiipii kiusaaja huoneeseen. Kuisma tulee hiljaa tupaan. Kurkistaa varpailleen nousten sänkyyn, näkee Annin siinä nukkuvan yksin. Heittää saappaat jaloistaan ja varovaisin askelin lähestyy nukkuvaa. Päästyään sängyn viereen, laskeutuu polvilleen ja kuiskaa.)

KUISMA

Anni-kyyhkyläizeni... Kuuletko, armahaizeni?

(Kun Anni ei herää, niin Kuisma menee hänen viereensä sänkyyn ja alkaa kopeloida nukkuvaa. Anni herää ja huomaa kauhukseen, kuka hänen vierellään on. Kuin käärmeen nähtyään hän kirkaisee ja kimpoaa pois sängystä.)

ANNI

Riähkäläine! Lembogo siut tänne yö! lennätti? Lähe kalppimah tahi mie huuvan Pekon abuh!

(Viittaa kädellään ovea.)

KUISMA

(Nousee myös pois sängystä, puhuu maanitellen.) Anni-kulda, mie tiijän, jotta Pekko ei siun huuduo kuulis. Elägå sie tyhjiä varua minuo! (Kädet ojollaan yrittää lähestyä Annia.)

(Anni kiertää pöydän ympäri karkuun, tekeytyy sitten kuin olisi saanut äkillisen sairauskohtauksen kaatuen lattialle.)

KUISMA

(Kyykistyy vierelle ja nostaa Annin pään käsivarrelleen.) Voi, linduzeni! Migä siul nyt tuli? (Silittää toisella kädellään Annin hiuksia.) Mie nostan siut järilleh sängyh.

ANNI

(Nousee heti pystyyn.) Etkä taiten vie sängyh!

KUISMA

Vot-vot, sehäi terväh parandi! Kačos, midä mie toin siulles! (Vetäisee puseronsa taskusta silkkihuivin.)

ANNI

Ei miul ole rahua sidä ostua!

KUISMA

Kuldazeni, armahaizeni... En mie tulluh tädä kauppuamah, mie tulim da annan tämän hyviä hyvyttäni.

ANNI

En mie ole siun kuldazes engä armahazes! Mene vai matkahes!

KUISMA

(Kaivaa kultaisen korun taskustaan ja se kämmenellään lähestyy hitaasti Annia.) Pulmuzeni... Täl rossil mie kiinnitän huivin siun kaunehel kaulalles.

ANNI

(Ottaa ensin jonkun askeleen takaperin, mutta sallii sitten Kuisman laittaa silkkihuivin kaulansa ympäri korulla kiinnitettyinä. Menee sitten katsomaan peilistä. Sanoo kääntyen Kuismaan päin.) Onhai se hyvän nägöne, vai en mie tädä voi silläh ottua!

KUISMA

(Ottaa Annin kädet käsiinsä.) Voi, ku siul on taivahan sinizet silmät, unelmoiva kačando... Vai niistä ei näy onnellisuuvan pilkahusta! Sie olet kui kaunis kannel, mi soibi suloizimmat soinnut vasta sen jälgeh, kui sen on mestari virittänyh.

ANNI

Piästä miut irdi, eihäi vierasta sua viekotella!

KUISMA

Anni-nainen, armahainen,
 kukka kaunis karjalainen!
 Olet silmäni iloksi luotu,
 janoiselle lähteheks suotu!
 Tule, suloinen, sylihin,
 anna Kuisman armastella!
 Viivähä hetki vierelläni,
 siitä muistot mieluisimmat
 ijäkse jjäbi mielihimme!

(Suutelee Annia kädelle.)

ANNI

Mikse sie minuo kiuzuat?

KUISMA

Kun mie huondeksel panettelin huivie siun kaulahes, tunzin kui sie miun kosketukses värähit. Sit mie kuulin, jotta ukkos mäni loittozel nurmel heinä. En voinuh voittua igäviä, sikse tulin.

ANNI

Eihäi toizen omua sua igävöijä, igävöi omuadas!

KUISMA

Häi on Rebolas, myö olemmo lähekkäh! (Vetää hiljalleen Annin itseään vasten ja samalla kietoo molemmat kätensä Annin vyötärön ympäri ja suutelee poskelle.)

ANNI

Et sua! (Yrittää työntää Kuismaa kauemmaksi, mutta tämän kiihko vain yltyy Annin vastustelusta.)

KUISMA

Anni-kulda, siun sulozuuves on miut sytyttänyt sellazeh tuleh, jotta moista en ole igänäh tundennuh! (Halailee kiihkeästi suudellen vuoroin poskelle ja kaulalle.)

(Viimein Anninkin vastustelu vähenee ja heidän huulensa yhtyvät pitkään suudelmaan. Sen keskeyttää lopulta ulko-ovelta kuuluva kolcutus. Irrottautuvat kolcutuksen kuullessaan.)

ANNI

Herra Jumala! Ongohan se Pekko?

KUISMA

Hospodi, pomilui! Kunnebo mie pagenen? (Vetäisee kiireesti kengät jalkaansa.)

Onnekseh panin uksen piäl pöngän!

ANNI

(Pujottaa huivin yli päänsä ja viskaa sen pöydälle.) Voi, kamala! Se kun on olluh meil ainos augi! Miun on pakko mennä avuamah.

KUISMA

Nyt mie onnako jouvuin surman suuh! (Yrittää ensin mennä Annin perässä, mutta huomaa sitten tuomisensa pöydällä sulloen ne taskuunsa. Hädissään sitten tunkeutuen sängyn alle piiloon.)

IRINNÄ

(Eteisessä.) Sinulles on tiäl vieras! Mie näin, kui Kuisman šmetku astuo viuhtoi tännepäi, dai ažien arbain!

ANNI

Eigä ole! Mie panin pöngän ukxel, kui olin yksin.

IRINNÄ

Konzabo sie olet algannuh muamolles valehtelemah? Mie uskon viel omiidani silmii! (Tulevat tupaan Anni edellä.)

ANNI

(Luo hätäisen katseen ympäri tuvan.) Kačo nyt! Valehtelingo?

IRINNÄ

(Katselee, mutta ei huomaa Kuismaa.) Lienöh hypännyh ikkunas.

ANNI

Ikkuna on sizäpuolel hagazes. Tule vaikka kaččomah!

IRINNÄ

(Menee katsomaan.) No, mugahai tua on! Lienöh mennyh muuval? Tyhjän täh onnakko sit siut nostatin.

KUISMA

Hät-čih, hät-čih, hät-čih... (Aivastaa kuuluvasti.)

IRINNÄ

Vai ei tiäl ole ni kedä?!

ANNI

(Lysähtää istumaan ensin, menee sitten äitinsä eteen laskeutuen polvilleen, puhuu nyhkytysten lomassa.) Anna andeheksi, mamma, jotta mie valehtelin! Ei Kuisma miul midää pahua tehnyh!

IRINNÄ

Ei tehnyh, kuin ei kerrinnyh! Kyllä mie näihen Kuismien kujehet tunnen. Nouze yläh, tyttöni! Hädä panoo valehtelemah. Dai Kuisma, jo jouva tulla nägyvih da häbiemäh, kui sidä vie tundenet!

ANNI

(Halaa äitiään heti noustuaan.) Kyllä minuu nyt hävettää. (Istuutuu sitten pöydän äärelle ja painaa päänsä käsien varaan.)

KUISMA

(Kömpii pois piilostaan.) En mie tulluh tänne pahanluajindah! (Menee silittämään Annin päätä.) Elä itke linduzeni! Miul mäni pöly hengeh, se pani miut čihkamah.

ANNI

(Punaltaa päätään.) Mene matkah, sengi Šemeikka! Yhyy, yhyy!

IRINNÄ

(Panee nyrkit puuskaan kupeitaan vasten ja sanoo vihaisena.) Ongo pakko rikkahan Kuisman paijanryhdähil pyhkie pöylöi vierahien akkoin sängynaluzis?!

KUISMA

Enhäi mie oigiestah sidägää varte tänne tulluh! (Seisoo nolona.)

IRINNÄ

Taiten et tulluh, muut metkut oli mieles! Onnekseh minul tuli tarvis käyvä pihan peril.

KUISMA

No, pidihäi pahah aigah segi hädä tulla!

IRINNÄ

(Sanoo kipakasti.) Vai viel rubiet igenii nilgomah! Nyt, jos et raivavu iäreh täl punazel minuutil, ni suat leibälabies loškun piäkuoreh! (Otaa leipälapion käteensä seisoen uhkaavana.)

KUISMA

Lähen, lähen, mänemäs jo olengi! (Pysähtyy vielä ovelle.) Tuli vai vahingo, kui jäi kyläni kylbemättä, hos sen lämbimäksi lämmitin!

IRINNÄ

(Laskee lapion kädestään, sieppaa korvosta kauhallisen vettä ja heittää sen kääntyvän Kuisman selkään.) Tuos on jälgilöylyt, sengi pahlazen ketkaleh! (Kuismalta jää ovi auki, Irinnä sylkäisee perään. Laitettuaan oven kiinni, vie kauhan korvon reunalle ja menee istumaan Annin viereen, jolla on kasvot katsomoon päin.)

ANNI

Kyllä mie meinazin tegozen tehä, ihan vihoin viimizen tegozen! Yhyy!

IRINNÄ

(Kietoo kätensä Annin hartioiden ympärille.) Koittelehai rauhottuo, lapsirukka! Ne kui nengomatki ažiet kuulutah naizen elämäh.

ANNI

Se kui osai muanitella: "Linduzeni, kyyhkyläizeni, armahaizeni...". Eigä Pekko ole ni konza miun kättä suuvelluh, eigä muga hyvin miellä hyvittiä! Sit viel silkkihuivi da rindarossi oli tuomizina, niistä mänin ihan segazin! Onnekse kergiit tulla ennen kui olis olluh kunnie männyh!

IRINNÄ

Ozuabihai ne Kuisman jytyöt kulgijat lemменlirkutukset, konza niihen silmä keneh iškeiččö! Monigohai naine olloh Kuismangi lasta kätkyös souvatelluh?!

ANNI

(Aristellen.) Kuule, mamma! En taija tarreta kzyö...

IRINNÄ

Kzyz vai, kahellehhai myö olemmo, ei vieras korva kuule!

ANNI

Sidähäi mie arvelin kzyö: ongo siul olluh moista houkutusta, kui miul ihan tuannoin?

IRINNÄ

Eläjes on monda mutkua matkas. Myö jogahine jouvummo aijoin myöhin bundaroimah, mi on hyvä, mi on paha. Omal kohal voin sanuo, jotta ei tarviče piädä painua ni kenen eis, tuliba vastah oman libo vierahan kylän mužikka. Silleh vai työgi eläkkiä, ni kai teidä hyväl muistellah! (Eteisestä kuuluu askelia.)

ANNI

(Pyyhkii yöpaitansa helmaan silmät kuiviksi.) Kukahan siellä nyt?

PEKKO

(Tulee tupaan.) Ka, anoppi da tytär, da vie valvotah!

ANNI

Sie tulit! Voi kui hyvä, jotta tulit! Ongi siulla nälkä vai jano? (Hypähtää iloisena vastaan.)

PEKKO

Voinhai mie ottua palasta. (Istahtaa Annin jättämälle paikalle.)

IRINNÄ

Siehäi kummat kuvait! Varzoi vahtimah lähit da järgieh heijät välilleh jätit.

PEKKO

Midä vahtimista heis on? Kihlois jo ollah da enzi nedälil luvattih kävä ottamas kuulutukset. Sizäreheh kui lie Sannigi tulluh, ni ei sen helma nouze ennen vihindiä!

ANNI

(Tuo leipää, voita ja maitoa pöytään.) Teilhäi on paginat kui lehmän ostajil! Mie tuon viel räystähäl kuivattuo lihua suolahakse. Anna vai puukko, mil leikata!

PEKKO

(Ottaa tupesta ja ojentaa Annille.) Elä vai näppie leikkua!

IRINNÄ

Mie lähengi täs kodih! Tulin Annin luo käymäh, kui häi oli yksin. Muite, midäbö ne nuoret jädih ruadamah?

PEKKO

Ongel luvattih lähtie. Miul katkei vikattehes varzi, tulin uutta käymäh. Elä sit pöllästy, jos mečas kuuluu rudžahteluu, onnakko hirvi hyppäi tuas riihen tagua aijan yli, kui mie tulin.

IRINNÄ

Vasta kodvane aigua on männyh, kui yksi sarvikas harppoi sinnepäi. No, mie lähen! Hyviä yöä vai teil! (Anni tulee ja Irinnä menee.)

PEKKO

Sidä samua teilgi!

ANNI

(Ojentaa puukon Pekolle ja laskee lihasiivua seten pöydälle.) Olehai hyvä da ota! (Hakee maitolasin kaapista.)

PEKKO

(Leikkaa puukolla leipää, levittää voita ja laittaa pari lihasiivua palasen päälle.) Ei se Mikko tyhjiä löyhkänyh, kyllä siel on tolkun heinikot! Ainagi kaksi häkillistä tuloo miun tämänpäiväzis niitoksis. (Haukkaa palasesta ja ryypää maitoa päälle.)

ANNI

(On istuutunut miehensä viereen.) Kuibo ne siun vahittavat?

PEKKO

Tijäthäi heijät, andovat miullegi vauhtii tulla siun luokse!

ANNI

Kuule, Pekko! Midä sie sanozit, jos mie olizin siulle uskotoin?

PEKKO

(Katsoo pitkään vaimoan.) Midä..? Siegö uskotoin?

ANNI

(Panee kädet miehensä olkapäille ja katsoo tätä silmiin.) Niin!

PEKKO

En tiijä! Vai, jos piälekkäh yhyttäzin, ni murhii tegizin!

ANNI

Ihango murhii? Vaikka olet muga hyvätabane... Linnah jouduzit!

PEKKO

Joudazingihai mie hos minne, jos sie moizekse heittyzit!

ANNI

Voi, kui mie olen onnelline, kui sie tulit! (Tökkää suukon poskelle.)

KUISMA

(Katsoo pitkään vaimoaan silmiin.) Midä sie nyt oikein hōbäjät?

ANNI

Anna miegi välis hōbäjän! Olen iloni, kui tulit yllätyksellä.

PEKKO

Siidägö ilosta siun silmäsgi lošnii ihan uuvella tavalla?

ANNI

Kui ne muga uuvella tavalla? Nyt sie onnakko ičegi hōbäjät! Voijahai toinegi palane! (Kun Pekko on voitanut, nostelee Anni sen päälle lihasiivuja.)

PEKKO

Kunhai mie lopetan tämän palazen, sit mie siulles sanon.

ANNI

Annatko, ku mie autan?

(Anni avaa suunsa kuin linnunpoikanen, johon Pekko vie palasen haukattavaksi. Ryypäävät maitoa vuorotellen samasta lasista. Kun palanen yhdessä syöden loppuu, kysyy Anni.)

ANNI

Jaksatko vielä syyvä?

PEKKO

En täl kerdua!

(Pekko pistää puukon tuppeensa ja pyyhkii suupielet kämmenselkiinsä. Anni vie tähteet ruokahuoneeseen ja pyyhkii pöydän.)

PEKKO

Tulehan nyt tähän miun polvelleni istumah!

ANNI

(Istuutuu miehensä polvelle ja kietoo kätensä hänen kaulalle.) No, milleh ne muga miun silmät..?

PEKKO

(Kietoo kätensä vaimonsa vyötärön ympärille.) Se pidäs ozata sanuo runollizesti... Vai kui sie näyttänet nyt äijiä suloizemmalda kui milloingaa aigazemmin! Anni-kulda, mie tunnen iččeni onnenpekakse, kui miul on nenga mielehine muččo!

(Heidän huulensa yhtyvät pitkään suudelmaan.)

LOPPU